

GÁLATAS

Jmo₅ Pa₄ si₂ a₂chein₃ ne₄ Guá'₅ i₂chan₂ 'uë₃ Galacia

1 ¹ Jniá₂ Pa₄, líng₅ i₂chen₄ quián₅ Te₁gui'₅₄ la₁ tsá₃ líng₅ i₂'ín₁ quián₅ dsa₂ mi₂güí₃, on₃ guë'₂ i₂chen₄ quián₅ dsa₂ mi₂güí₃ nē₃. Líng₅ jan₂ i₂'ín₁ quián₅ Jesucristo, quian'₅₄ Diú₄ Jmei₂ i₂ca₂jme₃jein'₅₄ ja₁jme₁rë₂'liin₅₄. ² Jniá₂, quian'₅₄ ca₂le₃jín₃ rin'₅₄ jniog₄ i₂quiang'₅₄, jmo₂ jnia'₅₄ si₂ carta la₂ a₂dsian'₅₄ jnia'₅₄ ja₁con₂ ca₂le₃jín₃ guá'₅ i₂chan₂ 'uë₃ Galacia. ³ Jui₁jme₂gu'₅₄ bá₄ Diú₄ 'nia'₂, jui₁jmo₅₄ bá₄ Diú₄ Jmei₂ quian'₅₄ Te₁gui'₅₄ Jesucristo nē₃, jui₁'ei₅ bá₄ tei₄ tion'₅₄ 'nia'₂. ⁴ Jesús 'éi₂ bá₄ ca₂gue₃ 'mú₃ 'uig₅₄ dsáu₁ jniog₄, a₂lió₂ jë₄ mi₂güí₃ 'lig'₅₄ la₂, co₂jaun₂ ca₂rë₃'ñio₃ dsí₅ Diú₄ quián₂ i₂lín₅ jmei₂ jniog₄. ⁵ 'Éi₂ bá₄ jui₁le₂juin'₂ co₂tan₅₄! A₂méi₃.

Tsá₃ ma₃jág₁ siá'₂ cha₂ jua'₅₄ a₂lión₂ dsa₂

⁶ Dsi₂gó'₃ dsi₃ ia₁ ma₂'niog'₂ 'nia'₂ téng'₄ cón'₂ Diú₄ i₂ca₂të₃ 'nia'₂ të₂le₃ ia₁ a₂'ua₁ dsí₅ Cristo. Ia₁ a₂ma₂nag'₂ táng₃ 'nia'₂ jág₁ siá'₂. ⁷ On₃jua'₅₄ a₂dsi₂jó'₃ a₂cha₂ gué₄ jág₁ dse₃ siá'₂ a₂lió₂. La₁ia₁ juá'₅ jniá₂, chan₂ i₂lin₅₄ i₂i₂nio₄ jmo₅ a₂dsi₂cón'₅ 'au'₂ 'nia'₂. A₂'nio₃ jme₃tsín₃ jág₁ dse₃ la₂ quió'₅ Cristo a₂tín'₄ dsa₂. ⁸ La₁ nē₁jua'₂ chan₂ i₂jme₂tin₅ 'nia'₂ caun₂ jág₁ a₂juá'₂ a₂tín'₄ dsa₂, la₁ nē₁jua'₂ tsá₃ lé₅ con'₂ lé₅ jág₁ a₂ma₂'é₄ jnia'₅₄, dsa₂ 'éi₂ jui₁të₂tsin'₅₄ náu₃ a₂dsi₃'éin₂. Tsá₃ a₂nag₅₄ o₁jñia'₅₄ guio₅₄ jnia'₅₄, o₃ o₁jñia'₅₄ jan₂ ángel i₂já₅ guei'₅₄ i₂juí₃. ⁹ Jui₁lia'₂ ma₂jua'₅₄ jnia'₅₄ nē₅, juá'₄ táng₃ siá'₂: nē₁jua'₂ chan₂ i₂'é₂ jág₁ a₂ma₂rë₂tsín₄, a₂tsá₃ lé₅ con'₂ lé₅ a₂ma₂gue'₅₄ 'nia'₂, dsa₂ 'éi₂ jui₁të₂tsin'₅₄ náu₃ a₂dsi₃'éin₂. ¹⁰ 'E₂ lín'₂ 'nia'₂? 'O₃ bá₄ a₂jme₂'uá₁ jniá₂ dsí₅ dsa₂ mi₂güí₃ con'₂ dsi₂ten₅₄? 'O₃ bá₄ a₂jme₂'uá₁ jniá₂ dsí₅ Diú₄ 'e₂? 'O₃ bá₄ jmo₅ jniá₂ a₂'ñio₂ dsí₅ dsa₂ mi₂güí₃ 'e₂? Tsá₃ ma₃le₃jua'₅₄ a₂líng₅ gué₄ dsa₂ i₂jme₂ti₃ ja₁con₂ Cristo, jua'₅₄ mei'₂ gué₃ le₂jaun₂.

'A₂ lia'₂ ca₂lin₃ Pa₄ jan₂ i₂chen₄ quián₅ Jesús

¹¹ Jui₁le₂ñi'₅₄ 'nia'₂ rin'₅₄ jniog₄, jág₁ dse₃ a₂tín'₄ dsa₂ a₂qui₂'é₅ jniá₂, on₃jua'₅₄ jág₁ a₂le₃jua'₅₄ a₂lë₁'no'₂ dsa₂ mi₂güí₃ dsí₅. ¹² On₃ guë'₂ jua'₅₄ a₂ca₂gue₃ jniá₂ quió'₅ 'i₁jan₂ dsa₂ mi₂güí₃, on₃ guë'₂ jua'₅₄ chan₂ dsa₂ i₂ca₂jme₃tag₅ jniá₂. 'Ñiog₅ bá₄ Te₁gui'₅₄ Jesucristo ca₂jme₃jniai₂₃ jág₁ nē₅ ja₁cong₂. ¹³ Ia₁ ma₂ca₂rë₃ñi'₅₄ bá₄ 'nia'₂ 'a₂ lia'₂ jme₁líng₄ le₂jñiá₅, lia'₂ con'₂ jme₁'eng₅₄ gué₄ juá'₅ quió'₅ dsa₂ judíos. Ma₂ñi'₅₄ bá₄ 'nia'₂ nē₃ a₂dséi₂ dsi₃ gué₄ lin₃ ca₂'éng₃ dsa₂ quián₅ Diú₄, 'ñio₅ lin₃ jme₁quín'₅ jniá₂ bí₂ a₂co₂dsia₅ jme₁'éng₄ dsa₂ 'éi₂. ¹⁴ Ia₁ jniá₂ bá₄ i₂jme₁dsi₂jñiág₄ 'ñio₅ lin₃ gué₄ con'₂ gué₄ ca₂le₃jín₃ dsa₂ go₃ i₂co₂ring₂ quiang'₅₄. Ia₁ jniá₂ 'ñio₅

lin₃ gué₄ jme₁jme₂gó₁ jmo₂₃ 'í₁ tag₄ quió'₅ dsa₂ can'₅₄ quián₂ jnia'₅₄
ma₂líg'₂. ¹⁵ La₁ lia'₂ con'₂ né'₃ a₂le₃chang₂, ca₂quió'₂ Diú₄. A₂'ua₁ dsí₅
gué₄ lin₃ ca₂të₃ jniá₂. Ca₂rë₃'ñió₃ dsí₅, ¹⁶ ca₂jmo₃ ca₂rë₃cuíng₅ ca₂'iin₃
Ja₁ñi'₅₄, ia₁jaun₂ qui₁'é₄ jniá₂ jág₁ dse₃ quió'₅, jin₄ dsi₂nau₂. Jaun₂ tsá₃
jua'₅₄ ca₂neg₅₄ ca₂i₁'niag'₂ dsa₂ mi₂güí₃ i₂to'₂ jág₁, ¹⁷ on₃ gué'₂ ca₂neg₅₄
juig₂ Jerusalén jua'₅₄ ca₂i₁jing₁₂ i₂ma₂lín₅ dsa₂ i₂chen₄ quián₅ Te₁gui'₅₄,
i₂ma₂ja₂lén₂ jniá₅ gué₄ lia'₂ con'₂ gué₄ jniá₂. Dsi₂jui₅ bá₄ ca₂neg₅₄
le₂'uig₅₄ jui₅ 'uë₃ Arabia. Cang₂ gué₄ jaun₂ ca₂ngág'₃ jui₅ Damasco.
¹⁸ Jme₁ca₂dsin₃ 'ni₅ ñi₂ cang₂ jaun₂, jaun₂ gué₄ ca₂neg₅₄ Jerusalén
ca₂i₁dsia₂ jág₁ quian'₅₄ Pe₄.^a Ja₁jaun₂ ca₂jan₅₄ guia₃-'ñiá₂ jmig₄. ¹⁹ La₁
'i₁jan₂ i₂sián'₂ i₂lín₅ i₂chen₄ quián₅ Jesús tsá₃ ca₂jing₅₄, jnia'₅₄ lia'₂ jan₂
Jacobo dsó₂ rin'₅₄ Te₁gui'₅₄ bá₄. ²⁰ Jág₅ bá₄ Diú₄, jág₁ dsau₅ bá₄ tó'₅ ne₄
si₂ la₂, tsá₃ të₂jing₁. ²¹ Cang₂ jaun₂ gué₄ né₃, ca₂ñó₃ le₂tan₅₄ juig₂ ja₁tén₄
'uë₃ Siria quian'₅₄ Cilicia. ²² Rin'₅₄ jniog₄ quián₅ guá'₅ chan₂ 'uë₃ Judea
né₃ i₂tió₂ le₃quió'₅ Cristo, tsá₃ jme₁ma₂cuig₂₃ dsi₁ne₁. ²³ Jnia'₅₄ lia'₂
jme₁ma₂nág₂ bá₄ dsia₅ rin'₅₄ jniog₄ 'ag₂₃ juá'₂: “Dsa₂ i₂jme₁co₂'ein₅ jniog₄
le₂jniá₅, la₁ rë₂né₃ né₃ ma₂ñi₂₃ ján₃ 'é₂ jág₁ a₂jme₁'nio₃ jme₁'éin₂
le₂jniá₅.” ²⁴ Jaun₂ ca₂jme₃juin'₂ Diú₄ bá₄ o₄quió₃.

Dsa₂ i₂chen₄ sián'₂ guein₂₃ Pa₄

2 ¹ Jme₁ca₂ñí₂ guia₃-quén₂ ñi₂ cang₂, jaun₂ gué₄ ca₂neg₅₄ táng₃
Jerusalén quiang'₅₄ Bernabé. Tito né₃, ca₂jáng₂. ² Ca₂neg₅₄
ja₁jaun₂ ia₁ ca₂jme₃nia₅ Diú₄ ne₃ a₂ca₂tíng₂ nei₅₄. Jaun₂ ca₂dsia₃ bá₄
jniá₂ ne₄ dsa₂ i₂tián'₅ Jerusalén 'éi₂ jág₁ dse₃ në₅ a₂'é₅ jniá₂ jin₄ dsi₂nau₂,
la₁ jmá'₃ lia'₂ quian'₅₄ dsa₂ i₂lia'₂ lé₅ i₂quian₅ ne₄ jui₅ bá₄, jë₄ con'₂ jmá'₃
guio₅₄ bá₄ jnia'₅₄, ca₂dsiá₁ jág₁ ia₁jaun₂ tsá₃ lé₅ jua'₅₄ a₂lë₁ñi₅ jniá₂ jmo₂₃
ta₁ a₂tsá₃ ta₁ tí₄. ³ Ca₂lia'₂ jnia'₅₄ Tito, i₂jme₁quian'₅₄ jniá₂, tsá₃
ca₂chi₃quióng₂ dsa₂ jmig₄ jua'₅₄ a₂tion₅₄ jme₃ti₃ 'éi'₃ a₂jme₁ti₃ ni₁lo₁₂,
o₁jnia'₅₄ jme₁lín₄ 'éi₂ griego. ⁴ Jág₁ në₅ ca₂ñó₃ ia₁ i₂lín₅₄ dsa₂ i₂jui₁gan₂
i₂juá'₂ lín₅ rin'₅₄ jniog₄, ca₂i₃toin'₅₄ con'₂ të₃co'₅₄ jë₄ quián₂ jnia'₅₄,
a₂jme₁'nio₃ tiog₃ con₂ 'í₁ 'a₂ lia'₂ lé₅ chong₂ jnia'₅₄ con'₂ dsa₂ ma₂lón₂
le₃quió'₅ Cristo Jesús, ia₁ tsá₃ ma₃tio'₅₄ jniog₄ 'éi'₃; la₁ 'éi₂ né₃ jme₁'nio₃
jme₁to'₂ táng₃ 'éi'₃ guei₂ jaun₂. ⁵ La₁ tsá₃ 'ein₂ ca₂cuë₃ jnia'₅₄ jmig₄ jnia'₅₄
'i₁ca₂tiá₂ tei₄ jua'₅₄ jme₃gau₅ 'éi₂, ia₁ 'niog₂ jnia'₅₄ a₂caun₂ o₁nóg'₅ cha₂
jág₁ dsau₅ ja₁con'₂ 'nia'₂ jág₁ dse₃ a₂lión₂ dsa₂.

⁶ Jui₁lia'₂ dsa₂ i₂lia'₂ lé₅ lín₅ dsa₂ dsen₅₄ i₂juá'₅ jniá₂, (ton'₂ ján₃ bá₄
tsá₃ a₂jaun₂ tion₅₄ 'ín₅ dsi₃ le₃guion₅₄ 'a₂ lia'₂ ma₂ja₂lén₂ 'éi₂ jmo₂₃
guioin₅₄. la₁ tsá₃ 'í₁ jaun₂ con₂ Diú₄ jua'₅₄ 'a₂ lia'₂ jniá₂ dsa₂), jui₁lia'₂
dsa₂ 'éi₂ né₃, tsá₃ 'e₂ ñag₅₄ jua'₅₄ a₂ca₂jme₃tag₂₃ gué₄ con'₂ lé₅ jág₁ a₂'é₅
jniá₂. ⁷ Ia₁ të₂le₃ ca₂rë₃lí₄ bá₄ guioin₅₄, co₂jaun₂ bá₄ ta₁ a₂ma₂cuë₃ Diú₄

^a18 griego: Cefas.

a₂'é₄ jniá₂ jág₁ dse₃ jin₄ dsi₂nau₂,^b jui₁lia'₂ lé₅ ta₁ ma₂dsia₃ gu₂ Pe₄ a₂'é₂ jág₁ dse₃ jin₄ dsa₂ judíos.^c ⁸ Jaun₂ Diú₄ i₂jan₂ tan₅₄ 'éi₂ bá₄ ca₂chein₃ gué'₂ Pe₄ a₂lín₅ 'éi₂ dsa₂ i₂chen₄ quiáin₅ të₂le₃ jin₄ dsa₂ judíos, le₂jaun₂ bá₄ ca₂chei₃ gué'₂ jniá₂ ján₃ a₂lín₅ i₂chen₄ quiáin₅ të₂le₃ jin₄ dsi₂nau₂.⁹ Jaun₂ lë₃, Jacobo, Pe₄,^d quian'₅₄ Juan₅₄ né₃, co₂'nió'₄ i₂lín₅ dsa₂ dsen₅₄ quián₅ guá'₅, ca₂rë₃lí'₄ bá₄ guioin₅₄, 'ñiog₅ bá₄ Diú₄ ma₂cuë₃ ta₁ nē₅, jaun₂ ca₂cuë₃ gu₂ a₂ca₂jmo₃ léi₄, jniá₂ quian'₅₄ Bernabé co₂'nió'₄ a₂'ei₅ caun₂ jág₁ quiaín'₅₄ a₂dsau₅₄ jnia'₅₄ dsi₁jmo₁ ta₁ ja₁con₂ dsi₂nau₂. Guioin₅₄ gué'₂ táng₃ dsi₂jmo₂ ta₁ jin₄ dsa₂ judíos.¹⁰ Jñia'₅₄ lia'₂ a₂jaun₂ bá₄ jág₁ a₂ca₂cuë₃ a₂jmo₁ jnia'₅₄ dsiog'₂ dsi₅ dsa₂ te₂ñé₂, a₂nē₅ bá₄ gué'₂ a₂'lín₅ dsi₃ jniá₂ quín'₅ jniá₂ bí₂ jmo₂₃.

Ca₂jí₂ Pa₄ ca₂jéin₂ Pe₄ juig₂ Antioquía

¹¹ La₁ lia'₂ con'₂ ñe₄ Pe₄ juig₂ Antioquía, ca₂jéin₂ jniá₂ dsi₁ne₁, 'uig₅₄ ia₁ a₂jmo₂₃ a₂tsá₃ dsi₂ten₅₄ jmo₃.¹² Ia₁ le₂jñiá₅ jme₁gué'₅ co₂dsia₅ quiaín'₅₄ dsi₂nau₂; la₁ jme₁ca₂dsi₃lén₂ i₂chen₄ quián₅ Jacobo, jaun₂ gué'₄ ca₂jme₃lióg₃ ca₂ñó₃ cau₅, tsá₃ ma₃ca₂gué'₃ quiaín'₅₄ dsa₂ 'éi₂, 'uig₅₄ ia₁ a₂gain₃ dsa₂ i₂ti₅ lo₄.¹³ Jaun₂ dsa₂ judíos i₂'én₂ sián'₂ ca₂jme₃quiaín'₅₄ bá₄ Pe₄ a₂lë₁co₂jmo₂₃ o₁ne₁ quiong'₅₄; ca₂lia'₂ le₂jñiog₅ Bernabé ca₂ñó₃ quiong'₅₄ ján₃.¹⁴ La₁ jme₁ca₂jág₃ jniá₂ tsá₃ jmo₂₃ lia'₂ con'₂ lé₅ tí₅ dsón'₂ juá'₂ jág₁ dse₃, jaun₂ ca₂juig₂ jniá₂ Pe₄ të₃nag₅ le₃jín₃ dsa₂:

—'Ne₂ gué'₂ líng'₅ jan₂ dsa₂ judío, le₂jaun₂ bá₄ gué'₂ chang'₂ jmo'₂ lia'₂ lé₅ chan₂ dsi₂nau₂, on₃jua'₅₄ rë'₂ con'₂ lé₅ jme₁jmo'₂ ia₁ a₂lín₅ dsa₂ judío, ¿'a₂ bá₄ lia'₂ jaun₂ chi₁quiang'₅₄ jmig₄ dsi₂nau₂ a₂le₃chain₂ con'₂ lé₅ chan₂ dsa₂ judíos?

¹⁵ 'Lág₅ jniog₄ judíos con'₂ lé₅ chong₂, —ca₂juig₂ jniá₂ Pe₄—, on₃jua'₅₄ rë'₂ jui₁lia'₂ dsi₂nau₂ i₂qui₂rë₂cán'₄ dso₄.¹⁶ Jaun₂, a₂ne₄ bá₄ jniog₄, 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ guén'₂ Diú₄ nē₂jag₄ i₂tsá₃ 'e₂ dso₄ rin₂, jua'₅₄ a₂jme₃ti₃ 'Éi'₃, jñia'₅₄ lia'₂ a₂le₃'én₂ bá₄ dsa₂ të₂le₃ quió'₅ Jesucristo. 'Uig₅₄ jaun₂ ca₂të₂ jniog₄ ján₃ ma₂ca₂rë₃'éin₂ të₂le₃ quió'₅ Jesucristo ia₁jaun₂ bá₄ guéi'₂ Diú₄ jniog₄ nē₂jag₄ a₂tsá₃ ma₃'e₂ dso₄ rë₂cáu'₄, të₂le₃ a₂jñia'₅₄ con'₂ 'éin₂ bá₄, on₃jua'₅₄ rë'₂ a₂'nió'₅ jme₁ti₁ ta₁ quí'₅ 'Éi'₃. Ia₁ 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ chén'₅ rë₂ ne₄ Diú₄ të₂le₃ quian'₅₄ a₂jme₂ti₃ 'Éi'₃.¹⁷ Nē₃ né₃, chi₂jua'₂ 'niog₂ jniog₄ të₃tsag'₅₄ dse₃ të₂le₃ ne₄ Diú₄, 'uig₅₄ ia₁ a₂ma₂tióng₂ le₃quió'₅ Cristo, jaun₂ gué'₄ ca₂dsióg₃ rë₂jniá₂ a₂lág₅ jniog₄ dsa₂ i₂qui₂rë₂cán'₄ dso₄ bá₄ ján₃, ¿on₁ bá₄ 'nió'₄ le₃jua'₅₄ Cristo të₂le₃ cuë₅ bí₂ bá₄ jniog₄ a₂caun₂ 'nióg₁ dso₄? ¡Dsón'₂ bá₄ on₃jua'₅₄ le₂jaun₂!

¹⁸ Ia₁ chi₂jua'₂ co₂dsia₅ ma₂ca₂'éng₃ caun₂ cosa, con'₂ siá'₂ gué'₂ 'nio₃ chog'₅₄ táng₃, jaun₂ gué'₄ dsón'₂ a₂jme₂jniág₁ 'ñió₃, a₂ma₂ca₂i₁juing₅₄

^b7 lit. “jin₄ dsa₂ i₂tsá₃ lo₄ rë₂uing₄.”

^c7 lit. “jin₄ dsa₂ i₂rë₂uing₄ lo₄”; ján₃ bá₄ 8,9.

^d9 griego: Cefas; ján₃ bá₄ 11,14.

'éi'₃. ¹⁹ Tsá₃ 'io₅ bí₂ 'Éi'₃ jua'₅₄ a₂chei'₃ rē₂ ne₄ Diú₄. Jaun₂ nē₂jag₄ bá₄ i₂co₂dsia₅ ma₂jon₅ bá₄ jniá₂ tē₂le₃ ne₄ 'Éi'₃ ia₁jaun₂ le₃chang₂ táng₃ tē₂le₃ ne₄ Diú₄. ²⁰ Jaun₂ co₂'nió'₄ ca₂tē₁ton₅₄ bá₄ jniá₂ co₂lē₅ quian'₅₄ Cristo ne₄ cróg₄; jaun₂ on₃jua'₅₄ 'ñiό₃ jniá₂ chang₂; 'ñiog₅ bá₄ Cristo i₂chan₂ jui₅ jme₂dsí₂ quiό₃. Lia'₂ con'₂ lē₅ chang₂ ni₁ñí₅ la₂, chang₂ tē₂le₃ a₂jñia'₅₄ con'₂ 'éng₂ tē₂le₃ quiό'₅ Ja₁ñi'₅₄ Diú₄, i₂ca₂rē₃'nio₃ jniá₂, ca₂jín'₂ 'ñiog₅ o₄quiό₃ jniá₂. ²¹ Jaun₂ tsá₃ 'nio₃ jniá₂ jua'₅₄ a₂jmo₅₄ cau₅ a₂'ua₁ dsí₅ Diú₄; ia₁ jua'₅₄ mei'₂ gué₃ guion₅₄ dsa₂ lé₂ le₃jmo₃ a₂chein'₃ rē₂ ne₄ Diú₄ tē₂le₃ quian'₅₄ a₂jme₃ti₃ 'Éi'₃, tsá₃ 'e₂ ta₁ tí₄ a₂ca₂jon₃ Cristo jua'₅₄ mei'₂ gué₃ le₂jaun₂.

'A₂ lia'₂ guén'₂ Diú₄ dsa₂

3 ¹ i'En₁ jmá'₃ tsá₃ rē₂'en₅₄ 'au'₂ 'nia'₂ dsa₂ gálatas! i'Ein₂ bá₄ je₂na'₅₄ i₂ca₂jme₃gau₅ 'nia'₂? Jua'₂ ma₂ca₂tē₂ bá₄ ne'₅₄ 'nia'₂ guiong'₅₄ a₂ma₂ca₂jme₁jnia₅ jniá'₅₄ tē₃dsón'₂ 'ñiog₅ Jesucristo i₂tē₁ton₅₄ cróg₄. ² Ñag₄ caun₂ 'nia'₂ a₂juá'₄ la₂: i'A₂ lia'₂ ca₂guen'₅₄ 'nia'₂ Jme₂dsí₂ quián₅ Diú₄? i'Ca₁guein'₅₄ 'nia'₂ ia₁ a₂ca₂jme₁ti'₄ ta₁ quí'₅ 'Éi'₃ quiό'₅ Moisés? i'O₃ bá₄ ca₂guein'₅₄ 'nia'₂ jme₁ca₂rē₃'éng'₂ jág₁ a₂ma₂nei'₂ 'e₂ 'nia'₂? ³ i'A₂ bá₄ lia'₂ ñí₄ tsá₃ rē₂'en₅₄ 'au'₂ 'nia'₂? i'O₃ bá₄ 'náu'₂ 'nia'₂ 'au'₂ a₂jme₁'ñiag'₂ quian'₅₄ jui₅bí₂ quiáng'₂ guiong'₅₄ a₂ma₂ca₂jme₁lióg'₄ quian'₅₄ Jme₂dsí₂? ⁴ i'O₃ bá₄ tsá₃ 'e₂ ta₁ tí₄ ca₂le₃jé₃ a₂ma₂ca₂i₃ñí'₂ 'nia'₂? Jui₁le₅₄ bá₄ a₂cha₂ ta₁ jmo₃ bá₄ ca₂la₂ a₂jaun₂. ⁵ Jē₁ma₂ca₂cuín₃ Diú₄ Jme₂dsí₂ quiáin₅ jmo₂₃ léi₄ juē'₂ jín'₄ 'nia'₂, i'e₂ lē₃ jmo₂₃? On₃jua'₅₄ a₂jaun₂ guē'₂ jmo₂₃ ia₁ a₂jme₂ti'₅₄ 'nia'₂ 'Éi'₃. A₂jaun₂ bá₄ jmo₂₃ léi₄ juē'₂ tē₂le₃ ia₁ a₂ca₂rē₃'én'₂ 'nia'₂ jág₁ a₂ma₂nei'₂ bá₄. ⁶ Ia₁ Abraham né₃, ca₂rē₃'éin₂ tē₂le₃ quiό'₅ Diú₄. A₂ca₂rē₃'éin₂ jaun₂, ca₂guéi'₂ Diú₄ nē₂jag₄ bá₄ i₂ca₂rē₃ti'₅₄ 'éi'₃. ^e ⁷ 'Uig₅₄ jaun₂ né₃, ca₂tín'₂ 'nia'₂ le₃ñi'₅₄: jui₁lia'₂ dsa₂ i₂'én₂, i₂'éi₂ bá₄ i₂lín₅ tē₃dsón'₂ co₂'nió'₄ tsi₁jon₂ Abraham. ⁸ Ne₄ Si₂ gui'₅₄ jaun₂ ca₂juá'₂ Diú₄ tē₃jñiá₅ ca₂tsí'₃ Abraham a₂guein₃ le₂jiog₅ dsi₂nau₂ tē₂le₃ jñia'₅₄ con'₂ le₃'éin₂ bá₄, co₂'nió'₄ nē₂jag₄ bá₄ i₂le₃ti'₅₄ 'éi'₃, jme₁ca₂juá'₂ le₂la₂: “Ca₂le₃jé₃ juig₂ te₁'i₁ gua'₅₄ 'uē₃ jme₁gon'₅₄ jniá₂ tē₂le₃ quian'₅₄ 'ne₂.” ^f ⁹ Jaun₂ le₂nē₅ bá₄ né₃, jui₁lia'₂ dsa₂ i₂'én₂ né₃, i₂'éi₂ bá₄ i₂lín₅ dsa₂ i₂rē₂gon'₅₄ quián₅ Diú₄ co₂dsia₅ quiaín'₅₄ Abraham i₂ca₂rē₃'én₂ 'éi₂.

¹⁰ Dsa₂ i₂jmo₅ dsí₅ a₂tíoin'₅₄ 'Éi'₃ tíoin₂ jui₅ 'éi'₃ a₂dsi₃'éin₂. Ia₁ juá'₂ ne₄ Si₂: “Ca₂le₃jín₃ i₂tsá₃ jme₂ti₃ ca₂le₃jé₃ 'éi'₃ a₂tio'₅₄ ne₄ Si₂ tíoin'₅₄ 'éi'₃ a₂dsi₃'éin₂.” ^g ¹¹ Rē₂ bá₄ léi₄ jaun₂ né₃, i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ lé₂ le₃náu₃ rē₂ ne₄ Diú₄ tē₂le₃ ia₁ a₂jme₃ti₃ 'Éi'₃. Ia₁ ne₄ Si₂ juá'₂: “Dsa₂ i₂guén'₂ Diú₄

^e6 Génesis 15:6.

^f8 Génesis 12:3; 18:18; 22:18.

^g10 Deuteronomio 27:26.

co₂'nió'₄ i₂lín₅ i₂dsen₃, tē₂le₃ a₂jñia'₅₄ con'₂ a₂'éin₂ bá₄ le₃chain₂.^h ¹² La₁ 'Éi'₃ Juá'₅ quió'₅ Moisés né₃, on₃jua'₅₄ a₂cha₂ ja₁já₄ 'uig₅₄ a₂'én₂ dsa₂ jaun₂. Ia₁ tē₂le₃ le₂la₂ bá₄ juá'₂: “Dsa₂ i₂jmo₅ lia'₂ con'₂ lé₅ juá'₂ 'Éi'₃, quian'₅₄ 'Éi'₃ jaun₂ le₃chain₂.ⁱ ¹³ Cristo ca₂quí₃ ca₂lió₂ jniog₄ uig₅ a₂jme₁ca₂tág₂ guéi₁ con'₂ lé₅ 'Éi'₃. Ia₁ ne₄ Si₂ juá'₂: “Ma₂rē₂'é₂ uig₅ ja₁con₂ chi₂jua'₂ 'ein₂ i₂tē₂ton₅₄ guei'₅₄ 'ma₂.^j ¹⁴ Le₂nē₅ ca₂quí₃ ia₁jaun₂ a₂dse₃ jaun₂ a₂ca₂jme₃gon'₅₄ Diú₄ Abraham, ŋag₅ le₃ja₁con₂ dsi₂nau₂ tē₂le₃ quian'₅₄ Cristo Jesús. Ca₂quí₃ ia₁jaun₂ guéi₁ jniog₄ ca₂le₃jág₃ tē₂le₃ ia₁ a₂'éin₂, guén₄ Jme₂dsí₂ Jñió₅ a₂ma₂juá'₂ cui_{in}₃.

Jui₁lia'₂ 'Éi'₃ Juá'₅, quian'₅₄ jág₁ a₂ma₂cuē₃ Diú₄

¹⁵ Rin'₅₄ jniog₄, la₂ cuē₅₄ jniá₂ caun₂ jág₁ jáng'₅ léi₄ 'a₂ lia'₂ lé₅ jmo₅ dsa₂ mi₂güí_g₃: Jui₁lia'₂ jme₁quiog₂ dsa₂ caun₂ si₂ ja₁tio'₅₄ jág₁ a₂li'₅₄ jaun₂ tio'₅₄ firma quió'₅, jaun₂ 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ lé₂ le₃jmo₃ tsá₃ quen₅ si₂ jaun₂, on₃ guē'₂ ma₃lé₂ jua'₅₄ jmo₃ gué₄ ŋag₅₄ 'i₁caun₂ con'₂ lé₅ jaun₂.
¹⁶ Jaun₂ le₂nē₅ ca₂cuē₃ Diú₄ jág₁ quió'₅ ca₂cuē'₃ Abraham quian'₅₄ chi'₂ dsio₄ 'éi₂. Ne₄ Si₂ quió'₅ tsá₃ juá'₂ jua'₅₄ a₂'iin₂₃ “juin₅ tsi₁jon₂” 'éi₂. Ca₂juá'₂ “tsi₁jon₂ quiáng'₂”,^k 'iin₂₃ jan₂ dsa₂ bá₄. I₂jan₂ 'éi₂ lín₅ Cristo.
¹⁷ Le₂la₂ bá₄ 'ē₅ jniá₂: Ca₂jmo₃ Diú₄ caun₂ jág₁ quiaín'₅₄ Abraham. Jaun₂ jme₁ca₂gua₃ 'Éi'₃ Juá'₅ né₃, quén₂ 'ñiá₂-láu₂ rē₂dsí₂ guióg₂-guiá₂ (430) ŋi₂cang₂ jaun₂, la₁ tsá₃ le₃jua'₅₄ jua'₅₄ a₂tsá₃ quen₅ jág₁ a₂li'₅₄ Diú₄ quiaín'₅₄ Abraham, on₃ guē'₂ le₃jua'₅₄ a₂tsá₃ jma₃quen₅ jág₁ ron₅ a₂rē₂cuē₁ quió'₅ Diú₄.
¹⁸ Ia₁ jua'₅₄ mei'₂ gué₃ lé₂ gue₃ dsa₂ a₂ca₂tíin₂ a₂cuē₃ Diú₄ tē₂le₃ ia₁ a₂jme₂ti₃ 'Éi'₃, jaun₂ tsá₃ ma₃le₃jua'₅₄ jua'₅₄ a₂gue₃ gué₄ dsa₂ tē₂le₃ ia₁ a₂ma₂cuē₃ Diú₄ jág₁ quió'₅. La₁ ca₂cuē₃ Diú₄ jág₁ quió'₅ né₃ ca₂cuē'₃ Abraham a₂ca₂tíin₂ gue₃ a₂lē₁gue₃ co₂ŋí₂ bá₄.
¹⁹ ¿E₂ ta₁ qui'₅ 'Éi'₃ Juá'₅ jaun₂ né₃? Cang₂ jaun₂ bá₄ ca₂já₃, a₂quí'₃ ta₁ a₂'ē₃ 'a₂ lia'₂ lé₅ qui₂i₁juin₅₄ dsa₂ 'no₂₃ dso₄. 'Éi'₃ jaun₂ ca₂gua₃ ca₂lia'₂ ca₂guan₃ “tsi₁jon₂ i₂jan₂ i₂'iin₂₃ 'éi₂” con'₂ lé₅ jág₁ ma₂cuē₃ Diú₄. 'Éi'₃ jaun₂ né₃, ca₂tē₁ron₅₄ tē₂le₃ quian'₅₄ ángel i₂ca₂'é₂ jág₁. Ca₂tē₁tsin'₅₄ jan₂ dsa₂ i₂chén'₅ ne₄ jág₁.
²⁰ La₁ jme₁ca₂dsia₃ Diú₄ jág₁ quiaín'₅₄ Abraham le₂'uig₅₄, 'ñiog₅ bá₄ ca₂dsia₃ jág₁. Tsá₃ 'ein₂ sián'₂ ca₂nau₂ ne₄ jág₁. Ia₁ i₂jan₂ tan₅₄ 'éi₂ bá₄ Diú₄ i₂ca₂juá'₂ jme₁ca₂juá'₂.

Ta₁ a₂quí'₅ 'Éi'₃ Juá'₅

²¹ ¿O₃ bá₄ co₂'nió'₄ juá'₂ jaun₂ né₃, a₂quí'₅ ta₁ 'Éi'₃ a₂'nio₃ 'éin₂ jág₁ a₂ma₂cuē₃ Diú₄? On₃jua'₅₄ le₂jaun₂. Jua'₅₄ mei'₂ gué₃ lé₂ le₃cuē₃ 'Éi'₃ Juá'₅ caun₂ jui₅ ja₁lé₂ le₃chan₂ jme₂dsí₂, jaun₂ bá₄ jme₁lé₂ le₃guen₃ Diú₄

^h11 Habacuc 2:4.

ⁱ12 Levítico 18:5.

^j13 Deuteronomio 21:23.

^k16 Génesis 12:7; 13:15; 24:7.

dsa₂ tē₂le₃ quian'₅₄ a₂jme₃ti₃ dsa₂ 'Éi'₃ jaun₂.²² La₁ lia'₂ con'₂ lé₅ juá'₂ ne₄ Si₂, ca₂le₃jín₃ bá₄ dsa₂ tíoín'₅₄ le'₁'nei'₅₄ jui₅ ja₁'no₂₃ dso₄, ia₁jaun₂ tē₂le₃ a₂jñia'₅₄ con'₂ 'éin₂ bá₄ tē₂le₃ quió'₅ Jesucristo le₃gue₃ a₂ma₂juá'₂ Diú₄ cuē₃.

²³ Né'₃ a₂guá₂ jág₁ a₂le₃'én₂ dsa₂ né₃, jme₁tio'₅₄ jniog₄ le₁jnág₅ quian'₅₄ 'Éi'₃, co₂'nió'₄ a₂jme₁jmo₂₃ 'í₁ jniog₄, qui₂le₁jñia₁ a₂le₃jniá₂ a₂le₃'éin₂ jaun₂.²⁴ 'Uig₅₄ jaun₂ bá₄ né₃, 'Éi'₃ ca₂jme₃góin₃ ne₄ quián₂ jniog₄, nē₂jag₄ bá₄ jan₂ tē₅ i₂ca₂jio₃ ca₂tē₂ ja₁con₂ Cristo, ia₁jaun₂ jē₁ma₂ca₂rē₃'éin₂ tē₂le₃ quió'₅ 'éi₂, lé₂ le₃tē₃tsag'₅₄ jniog₄ rē₂ ne₄ Diú₄.²⁵ Jaun₂ rē₂né₃ né₃ ma₂gua₅ bá₄ a₂'éin₂ jniog₄, tsá₃ ma₃tio'₅₄ ne₄ 'Éi'₃ jua'₅₄ a₂jaun₂ a₂jio₅ gué₄ jniog₄, jmo₅ 'í₁.²⁶ A₂lín'₅ 'nia'₂ ca₂le₃jíng'₃ chí'₂-guein₂ quián₅ Diú₄, tē₂le₃ ia₁ a₂'én₂ 'nia'₂ le₃quió'₅ Cristo Jesús.²⁷ Jaun₂ ca₂le₃jín'₃ 'nia'₂ con'₂ i₂ma₂tioín'₅₄ 'ei₅ caun₂ jág₁ quian'₅₄ Cristo lia'₂ con'₂ jme₁ca₂jñóg'₂ jmig₂, tión'₂ 'nia'₂ a₂rē₂jniág'₁ rē₂lín'₅₄ nē₂jag₄ bá₄ Cristo 'ñiog₅.²⁸ Tsá₃ ma₃jma₃quén₅ tión₂ dsa₂, tsá₃ a₂nag₅₄ o₁jñia'₅₄ i₂lín₅ judíos, o₃ griegos, on₃ gué'₂ i₂lín₅ dsa₂ i₂jme₂ti₃ ta₁ ne₄ juig₅₄, on₃ gué'₂ dsa₂ i₂tsá₃ 'ein₂ ne₄ jme₂ti₃ né₃; dsa₂ ñe'₂, o₃ dsa₂ mí₂ 'e₂; ia₁ i₂co₂rin₂ bá₄ 'nia'₂ le₃quió'₅ Cristo Jesús.²⁹ Chi₂jua'₂ tén'₅ 'nia'₂ le₃quió'₅ Cristo, jaun₂ gué₄ líng'₅ dsa₂ tsi₁jon₂ Abraham, jaun₂ ca₂tín'₂ 'nia'₂ guéi'₁ a₂lé₅ jág₁ a₂cuē₃ Diú₄.

4 ¹ A₂la₂ bá₄ juá'₅ jniá₂: Tē₁lia'₂ bin'₅₄ guein₂, i₂ca₂tín₂ gue₃ a₂lé₅ jág₁ a₂cuē₃ jmei₂, tsá₃ jua'₅₄ jma₃quén₅ lín₅ quian'₅₄ dsa₂ i₂'lian'₅₄ quián₅ jmei₂, o₁jñia'₅₄ a₂dsau₅ jan₂ i₂'éi₂ bá₄ quió'₅ ca₂le₃jé₃.² Chan₂ dsa₂ i₂jmo₅ 'í₁ nio₅ gu₂ ca₂le₃jé₃ a₂cha₂ quió'₅ 'éi₂, ca₂lia'₂ ca₂tē₂ jmig₄ a₂'ē₅ jmei₂.³ Jaun₂ le₂nē₅ bá₄ lé₅ quian'₅₄ jniog₄. Tē₁lia'₂ con'₂ big'₅₄, jme₁chong₂ jniog₄ le₁'nei'₅₄ ne₄ 'éi'₃, tag₄ a₂jio₅ bí₂ ja₁con₂ dsa₂ mi₂güí₃.⁴ La₁ jme₁ca₂dsín₃ jmig₄, ca₂chen₃ Diú₄ Ja₁ñi'₅₄, ca₂rē₃cháin₃ ca₂caun₃ jan₂ dsa₂ mí₂ dsa₂ mi₂güí₃, ca₂guain₃ lín₅ jan₂ dsa₂ i₂rē₂'en₅₄ ne₄ 'Éi'₃ Juá'₅.⁵ Le₂nē₅ bá₄ guain₃ a₂quí₃ a₂lió₂ ca₂le₃jág₃ jniog₄ con'₂ dsa₂ jme₁tio'₅₄ 'Éi'₃ jaun₂, ia₁jaun₂ guéi'₂ Diú₄ jniog₄ a₂ma₂lág₅ chí'₂-guein₂ quián₅.⁶ Jaun₂, 'uig₅₄ ia₁ a₂lín'₅ 'nia'₂ chí'₂-guein₂ quián₅ né₃, jaun₂ ca₂chein₃ Jme₂dsí₂ quián₅ Ja₁ñi'₅₄ tē₂dsi₅ jniog₄, jaun₂ Jme₂dsí₂ né₃ juá'₂: “iAbba! iTia₅₄ quiáng₃!”⁷ Le₂nē₅ jaun₂, tsá₃ ma₂lín'₅ 'ne₂ jan₂ i₂chí₁'ñe'₅₄ ne₄ 'éi'₃; ma₂lín'₅ jan₂ ja₁ñi'₅₄ bá₄. Jaun₂ chí₂jua'₂ líng'₅ jan₂ ja₁ñi'₅₄, ján₃ bá₄ ma₂lín'₅ jan₂ i₂ca₂tín₂ gue₃ a₂lé₅ jág₁ cuē₃.

'I₅ dsí₅ Pa₄ o₄quió'₄ dsa₂ 'én₂

⁸ Le₂jñiá₅, lia'₂ con'₂ tsá₃ Diú₄ jme₁ma₂cuín'₂ 'nia'₂, jme₁tiong'₅₄ le₁'neg'₅₄ ja₁con₂ diú₄ lag₄ i₂tē₃dsón'₂ on₃jua'₅₄ i₂le₃jua'₅₄ diú₄ dsón'₂.
⁹ La₁ rē₂né₃ né₃ ma₂cuín'₂ 'nia'₂ Diú₄, co₂'nió'₄ juá'₅, ma₂cuín₅ Diú₄ 'nia'₂. Jaun₂ né₃, ¿a₂ bá₄ lia'₂ lé₅ a₂o₂no'₅₄ táng₃ 'nia'₂ le₃ca'₃ tsá₃ caun₂ a₂qui₂'náu'₂ 'au'₂ a₂tóng'₂ táng₃ ne₄ 'éi'₃ tag₄ 'uan₅₄ a₂tsá₃ ta₁ tí₄?¹⁰ Ia₁

¹⁶ Abba: co₂'nió'₄ le₃jua'₅₄: “Tia₅₄” quian'₅₄ jág₁ jmei₅ arameo.

jmo'₂ bá₄ gué₄ 'nia'₂ 'au'₂ a₂jme₂jué'₁ a₂lín₅₄ jmig₄, tsi'₂, ɲi₂, jein₂ né₃.

¹¹ 'Ñio₅ dsi₂gó'₃ dsi₃ ia₁ con'₂ tsá₃ ɲó₅ ně₁jua'₂ tsá₃ 'e₂ ta₁ tí₄ ta₁ a₂ma₂jmo₃ jniá₂ jin'₄ 'nia'₂.

¹² Rin'₅₄ jniog₄, chi₂len'₄ jniá₂ 'nia'₂ jui₁len'₅₄ bá₄ 'nia'₂ lia'₂ lín₅ jniá₂, ia₁ jniá₂ ma₂ca₂jmo₃ dsi₃ ján₃ a₂lín₅₄ lia'₂ lín'₅ 'nia'₂. Tsá₃ 'e₂ jua'₅₄ a₂tsá₃ dsi₂ten₅₄ a₂ma₂jmog'₅₄ 'nia'₂. ¹³ Ia₁ ma₂ɲi'₅₄ bá₄ 'nia'₂, lia'₂ jme₁ca₂'ě₃ jniá₂ jág₁ dse₃ a₂lón₂ dsa₂ jin'₄ 'nia'₂ le₂'ui₅₄, ca₂lē₃ le₂jaun₂ 'ui₅₄ caun₂ dso₄ a₂jme₁lín₄. ¹⁴ Dso₄ a₂ca₂jéin₃ jniá₂ jaun₂ né₃ co₂'nió'₄ a₂ca₂caun₃ táu₂ Diú₄ 'nia'₂ bá₄ jaun₂. La₁ on₃jua'₅₄ a₂jaun₂ tsá₃ ca₂guei'₅₄ 'nia'₂ jua'₅₄ a₂tsá₃ ca₂rě₃jei'₅₄. Tě₂le₃ 'io'₂ gué₄ ca₂guei'₅₄ bá₄ 'nia'₂ jniá₂ ně₂jag₄ bá₄ jan₂ ángel quián₅ Diú₄, ně₂jag₄ bá₄ lín₅ Cristo Jesús 'ɲiog₅. ¹⁵ 'E₂ bá₄ ca₂lē₃ quian'₅₄ a₂ɲí₄ lě₃ dse₃ jme₁ca₂'ág₂ 'au'₂ 'nia'₂ le₂jaun₂? Lé₂ le₃juá'₄ jniá₂, jua'₅₄ mei'₂ gué₃ lé₂, jme₁'uě'₄ 'nia'₂ mí₃ ne'₅₄ guiong'₅₄, a₂jme₁cué'₁ jniá₂. ¹⁶ Jaun₂ né₃, 'on₃ bá₄ lín'₂ 'nia'₂ a₂'io₅₄ bá₄ jniá₂ ia₁ a₂juá'₅ lia'₂ tí₅ jág₁?

¹⁷ Dsa₂ 'éi₂ né₃, 'ɲio₅ dse₅₄ dsi₅ jmo₂₃ quian'₅₄ 'nia'₂, la₁ on₃jua'₅₄ a₂dse₃ dsón'₂ lia'₂ dsi₂jio₅ dsi₅. A₂'no'₂ jui₅ a₂téi'₄ 'nia'₂ jniá'₅₄, ia₁ jaun₂ le₃dsen₅₄ 'au'₂ a₂'éin'₄ guioin₅₄. ¹⁸ A₂dsón'₂ a₂dse₃ bá₄ jaun₂ a₂cué'₅ dsa₂ bí₂ riin'₅₄, chi₂jua'₂ a₂jaun₂ bá₄ a₂dse₃ a₂dsi₂jio₅ dsi₅. La₁ jui₁jmo₁₂ le₂jaun₂ co₂tan₅₄, on₃jua'₅₄ rě₂ jma'₃ jme₁'en₅₄ jniá₂ quian'₅₄ 'nia'₂. ¹⁹ 'Nia'₂ chi'₂-guein₂ quiáng₃, con'₂ siá'₂ táng₃ ma₂ɲag₅₄ uig₅ o₄quián'₂ 'nia'₂, lín₅ ně₂jag₄ bá₄ jan₂ 'io₅₄ i₂chan₂ uig₅; caun₂ ɲag₅₄ uig₅ le₂ně₅ bá₄ ca₂lia'₂ ca₂lín'₃ 'nia'₂ a₂dsi₁nóg'₅ léng'₂ lia'₂ lín₅ Cristo. ²⁰ iJua'₅₄ mei'₂ bá₄ lé₂ le₃dsióg₄ jniá₂ tě₂ně₃ ja₁con'₂ 'nia'₂, ia₁jaun₂ jme₁tsíng₄ 'a₂ lia'₂ dsia₅₄ jág₁ quian'₅₄ 'nia'₂! Ia₁ 'ɲio₅ lín₃ tsá₃ guion₅₄ 'a₂ lia'₂ jmo₅₄ quian'₅₄ 'nia'₂.

Jág₁ jáng'₅ léi₄ jui₁lia'₂ Agar quian'₅₄ Sara

²¹ 'Nia'₂ con'₂ dsa₂ i₂'niog'₂ tón'₄ táng₃ 'Éi'₃ Juá'₅, ɲag₄ caun₂ 'nia'₂ a₂juá'₄ jniá₂ la₂; 'Tsa₁ ma₂nei'₂ 'nia'₂ a₂juá'₂ 'Éi'₃ jaun₂? ²² Ia₁ juá'₂ Si₂ 'iin₂₃ Abraham, 'éi₂ né₃ ca₂rě₃chán₃ on₃ ja₁ɲi'₅₄. Jan₂ i₂ca₂can₃ dsa₂ mí₂ i₂jme₁jme₂ti₃ ta₁ ne₅₄; jan₂ gué'₂ i₂ca₂can₃ dsa₂ mí₂ quián₅ dsón'₂ i₂tsá₃ 'ein₂ ne₄ dsa₂ sián'₂ jme₂ti₃. ²³ Guein₂ i₂ca₂can₃ dsa₂ mí₂ i₂jme₂ti₃ ta₁ ne₄ Abraham, ca₂rě₃chán₃ con'₂ lé₅ rě₂chan₂ guein₂ lě₁guein₂, la₁ guein₂ i₂ca₂can₃ dsa₂ mí₂ quián₅ Abraham 'ɲiog₅ né₃ ca₂rě₃chán₃ a₂ca₂rě₃ti₃ jág₁ a₂cué'₁ quió'₅ Diú₄. ²⁴ Jág₁ ně₅, lé₅ caun₂ jág₁ a₂jáng'₅ léi₄. Le₃on₃ 'io₅₄ ně₅ co₂'nió'₄ tin₃ jág₁ a₂lī'₅₄ Abraham quian'₅₄ Diú₄. Caun₂ jág₁ ně₅ lé₅ co₂'nió'₄ Má'₂ Sinaí a₂jáng'₅ léi₄ tě₂le₃ quió'₅ Agar i₂cán₂ guein₂ i₂'i₄ 'éi'₃ jme₃ti₃ ta₁ ne₄ dsa₂. ²⁵ Jaun₂ lín₅ Agar co₂'nió'₄ Má'₂ Sinaí, a₂chí'₅ 'uě₃ Arabia, a₂lé₅ caun₂ nió'₄ quió'₅ Jerusalén jmig₄ ně₃, ia₁ tion'₅₄ dsa₂ chan₂ ciudad jaun₂ jme₂ti₃ 'éi'₃ co₂dsia₅ quian'₅₄ chi'₂-guein₂ quián₅. ²⁶ La₁ jui₁lia'₂ Jerusalén 'mí₂ quió'₅ guei'₅₄ ně₃, rě₂na₄ bá₄ jui₅; jaun₂ ja₁jaun₂ bá₄ lé₅ ně₂jag₄ bá₄ chog₅₄ jniog₄. ²⁷ Ia₁ ne₄ Si₂ juá'₂:

Quian₂ o₂'ñi₃ dsi₅, 'ne₂ 'io₅₄ quen₂,
 'ne₂ dsa₂ mí₂ i₂tsá₃ guein₂ ma₂can₅,
 'ú₅ co₂mi₅₄ guio₅₄ a₂'io₂ jéng₂,
 'ne₂ i₂tsá₃ 'e₂ jme₁ma₂cuíng₂ 'e₂ jaun₂ a₂chang₂ uig₅.
 Ia₁ tē₂le₃ juin₅ gué₄ guein₂ le₃chan₂ bá₄
 quió₅ dsa₂ mí₂ i₂ca₂téi₂ dsa₂,
 lia₂ con₂ gué₄ dsa₂ mí₂ i₂chan₂ dsi₂i₂gu₂.^m
²⁸ Rin₅₄ jniog₄, lín₅ bá₄ 'nia₂ jui₁lia₂ Isaac; lín₅ 'nia₂ chi₂-guein₂
 con₂ lé₅ jág₁ ca₂cué₃ Diú₄. ²⁹ Le₂nē₅ bá₄ jui₁lia₂ jmig₄ jaun₂, ja₁ñi₅₄
 i₂ca₂rē₃chán₃ con₂ lé₅ rē₂chan₂ ca₂le₃jín₃, qui₂ca₂co₃'ein₃ bá₄ ja₁ñi₅₄
 Abraham i₂ca₂rē₃chán₃ con₂ ta₁ quió₅ jme₂dsi₂, le₂nē₅ bá₄ lé₅ rē₂nē₃
 ján₃. ³⁰ ¿La₁ 'e₂ juá₂ ne₄ Si₂? Juá₂: “Dsen₅₄ dsi₂néi₂ 'io₅₄ i₂jme₂ti₃ ta₁
 ne₅₄ nē₅ lia₂ jma₃quiain₅₄ ja₁ñi₅₄, ia₁ lia₂ o₁líg₂ jmig₄ jua₅₄ ja₁ñi₅₄
 'io₅₄ 'lian₅₄ nē₅ ca₂tín₂ tiin₅₄ a₂dse₃ a₂ca₂tín₂ ja₁ñi₅₄ 'io₅₄ i₂jín₅₄.”ⁿ
³¹ Jaun₂ nē₃, rin₅₄ jniog₄, tsá₃ lág₅ jniog₄ chi₂-guein₂ quián₅ 'io₅₄
 i₂co₂'nió₄ chi₁'ñe₅₄ 'éi₂. Lág₅ bá₄ jniog₄ chi₂-guein₂ quián₅ 'io₅₄ i₂jín₅₄^o
 bá₄.

Tiá₂ nau₂ 'nia₂ jui₅ rē₂na₄

5 ¹ Cristo ca₂chéi₂ jniog₄, ia₁jaun₂ tsá₃ ma₃le₃chong₂ jua₅₄
 a₂le₁'ñei₅₄ gué₄. Jaun₂ tiá₂ nau₂ 'nia₂ jui₅ rē₂na₄, tsá₃ ma₃tón₂
 'nia₂ táng₃ uig₅ 'éi₃ guei₂ co₂'nió₄ a₂jmo₅ a₂rē₂'ñe₅₄ dsa₂. ² Jaun₂ rē₂
 nei₂ 'nia₂. Jniá₂ Pa₄, juíg₂ 'nia₂: Nē₁jua₂ cuín₅ 'nia₂ a₂ti₃ dsa₂ ni₁lo₄,
 jaun₂ dsióg₅ 'i₁ca₂juig₄ tsá₃ 'e₂ ta₁ tén₄ Cristo ja₁con₂ 'nia₂. ³ Nio₃ jniá₂
 juá₄ táng₃: nē₁'ein₂ cuín₅ a₂ti₃ dsa₂ ni₁lo₁₂, ca₂tín₂ jme₃ti₃ ca₂le₃jé₃ 'éi₃
 quí₅ Si₂ quió₅ Moisés. ⁴ 'Nia₂ i₂'náu₂ jui₅ a₂guéi₂ Diú₄ a₂líg₅ dsa₂
 dsen₃ tē₂le₃ 'uig₅₄ ia₁ a₂rē₂ten₅₄ 'nia₂ 'Éi₃, ca₂dsióg₃ táng₃ co₂dsia₅
 ma₂ca₂'nia₅₄ bá₄ 'nia₂ jág₁ quian₅₄ Cristo; ma₂i₂uín₃ bá₄ táng₃ 'nia₂
 ja₁dsia₅ Diú₄ 'ua₁ dsí₅ ja₁con₂ 'nia₂. ⁵ Ia₁ tē₂le₃ quian₅₄ Jme₂dsi₂, tē₂le₃
 jñia₅₄ 'a₂ con₂ 'éin₂ bá₄ jniog₄, chong₂ a₂'ín₂ dsi₅ le₁jñia₁ a₂já₅ caun₂
 jmig₄ jē₁léi₂ dsón₂ jniog₄ dsa₂ dsen₃. ⁶ Ia₁ nē₁jua₂ chong₂ le₃quió₅ Cristo
 Jesús, tsá₃ 'e₂ ta₁ jmo₃ o₁jñia₅₄ a₂rē₂uing₄ o₃ tsá₃ rē₂uing₄ 'e₂ lo₄ dsa₂. Ia₁
 a₂le₃'éin₂ bá₄ tē₃dsón₂ quen₅, a₂le₃jniá₂ tē₂le₃ quian₅₄ a₂jme₁'nió₄ jniog₄
 rin₅₄. ⁷ Dse₃ bá₄ lia₂ con₂ jme₁ma₂ja₂nó₅ 'nia₂. ¿'Ein₂ bá₄ ca₂jmo₃ jnág₅
 jui₅ jaun₂ tsá₃ ma₃nág₁ gau₂ jág₁ a₂tí₅ dsón₂? ⁸ On₃jua₅₄ a₂jaun₂
 a₂ma₂tē₅ Diú₄ 'nia₂ jua₅₄ a₂jmo₂ le₂nē₅. ⁹ Lé₅ jui₁lia₂ juá₂ jág₁ quió₅
 dsa₂ ma₂líg₂: “Quian₅₄ ca₂juig₄ bá₄ jui₁ levadura, jmo₃ ta₁ guion₂
 ca₂le₃jé₃ ti₁can₁.” ¹⁰ Caun₂ bá₄ 'ei₅ dsi₃ tē₂le₃ ja₁con₂ Te₁gui₅₄, a₂tsá₃
 ma₃dsi₃jio₅ 'au₂ 'nia₂ le₂siá₂; Diú₄ bá₄ 'é₂ uig₅ quió₅ dsa₂ i₂chi₂jan₅

^m27 Isaías 54:1.

ⁿ30 Génesis 21:10.

^o31 o₃, “'io₅₄ i₂lon₄.”

chi₂nei₂₃ jág₁ jin'₄ 'nia'₂, tsá₃ a₂lé₅ jaun₂ jui₁'ein₂ gué₃.¹¹ Tē₂le₃ quió₃
gué'₂ rin'₅₄ jniog₄, jua'₅₄ mei'₂ gué₃ ŋi₅ jniá₂ te₁neg'₅₄ dsa₂ a₂ti₃ lo₅₄, 'e₂
gué'₂ lē₃ qui₂co₂'ein₅ dsa₂ jniá₂? Já₁g₁ dse₃ a₂rē₂'é₂ quió'₅ Cristo
a₂ca₂join₃ ne₄ cróg₄, tsá₃ 'lig'₅₄ jme₁tiin₃ jua'₅₄ mei'₂ gué₃ le₂jaun₂.¹² La₁
jui₁lia'₂ dsa₂ i₂cuē₅ o₂me'₅₄ dsi₅ 'nia'₂ a₂'ē₂₃ a₂ti₃ dsa₂ lo₅₄, ijua'₅₄
co₂nei'₅₄ bá₄ ti₃ quió'₅ guioin₅₄!

¹³ Ia₁ 'nia'₂, rin'₅₄ jniog₄, ma₂ca₂rē₃té₄ a₂lén'₂ 'nia'₂ dsa₂ i₂i₂nio₄ lon₄.
Jnia'₅₄ lia'₂ tsá₃ cuín₅ 'nia'₂ jmig₄ jua'₅₄ a₂jme₁ti'₄ gué₄ 'nia'₂ a₂mi₅ ni₁ŋi'₁
ia₁ a₂lín₅' dsa₂ i₂ma₂lón₂. Tē₂le₃ jme₁ti₁ 'nia'₂ ja₁con₂ ríng'₂ le₂jang'₂
le₂jang'₂, tē₂le₃ ia₁ a₂'nió'₃ 'nia'₂ ríng'₂.¹⁴ Ia₁ quian'₅₄ ca₂jon₄ já₁g₁ bá₄
a₂rē₂'ŋia₅ ca₂le₃jé₃ 'Éi'₃ Juá'₅: “Jme₁'nió₄ dsa₂ mi₂güí₃g₃ ríng'₂ jui₁lia'₂
'nióg'₃ 'ŋiag'₂.”^p ¹⁵ La₁ nē₁jua'₂ tion'₅₄ 'nia'₂ quíng'₅ ríng'₂ quian'₅₄ i₂la₂
i₂ó₃, tē₃ŋi'₅₄ quián'₂ 'nia'₂ ia₁ con'₂ tsá₃ ŋó₅ nē₁jua'₂ guion'₅₄ bá₄ 'nia'₂
qui₂co₂dsi₃'éng'₅.

'A₂ lia'₂ le₃chan₂ dsa₂ tē₂le₃ quió'₅ Jme₂dsí₂ mi₂güí₃g₃ la₂

¹⁶ A₂la₂ bá₄ a₂juí₂g₂ jniá₂ 'nia'₂: Jui₁le₂chan'₂ bá₄ 'nia'₂ con'₂ lē₅ jiog₅
Jme₂dsí₂, jaun₂ bá₄ dsióg₄ a₂tsá₃ ma₃jme₁ti'₄ 'nia'₂ a₂mi₅ ni₁ŋi'₁.¹⁷ Ia₁
ca₂le₃jé₃ a₂'ín₅ dsi₅ ni₁ŋi₁ dsa₂, 'io'₅₄ Jme₂dsí₂ quián₅ Diú₄. Já₁n₃ gué'₂
le₂jaun₂ a₂'ín₅ dsi₅ Jme₂dsí₂ 'io'₅₄ ni₁ŋi₅ táng₃. Tsá₃ jein'₂; lē₅ 'nei₂. 'Uig₅₄
jaun₂ bá₄ tsá₃ lē₂ le₃jmó'₂ 'nia'₂ a₂'niog'₂.¹⁸ Ia₁ nē₁jua'₂ jiog₅ Jme₂dsí₂,
tsá₃ ma₃tiong'₅₄ 'Éi'₃ Juá'₅.¹⁹ Ia₁ a₂rē₂jniá₂ dse₃ bá₄ 'a₂ lia'₂ lē₅ chan₂ dsa₂
i₂i₂nio₄ con'₂ lē₅ 'ŋio₂ dsi₅ ni₁ŋi₁₂: nió'₅ já₁g₁ a₂tsá₃ dsi₂ten₅₄ nió'₃; i₂nioi₅₄
'ŋio₅ lē₁ 'ŋioi₅ 'e₂ gué₃ a₂jmo₅-dsáu₅; tsá₃ con₂ dsi₅; ²⁰ qui₂jme₂gain₃ diú₄
lag₄; jmo₂₃ mí₅ a₂chan₂ dsi₅; ^q i₂'ŋia₅₄ dsa₂ mi₂güí₃g₃ rin'₅₄; i₂qui₂tsin₅
quian'₅₄ rin'₅₄; i₂dsí'₅ 'uin₅ dsi₅; i₂caun₂ lē₁rē₂'ne₂; i₂'ē₂ a₂cha₂ quió'₅;
i₂dsia₅ mi'₅₄ jmo₅ le₁dson'₅₄ dsa₂; i₂jmo₅ jmá'₃ co₂nió'₃ quian'₅₄ riin'₅₄;
²¹ i₂uig₅ dsi₅; [i₂jme₂dsian₅ rin'₅₄]; ^r i₂i₂nio₄ lē₁'en₅; qui₂jmo₂₃ jmig₄
ja₁qui₂jmo₅-dsáu₅ a₂'lig'₅₄ né₃. 'Lióng₂ bá₄ gué₄ a₂siá'₂ jmo₅ i₂lín₅₄
a₂mei'₂ tsá₃ co₂rē₂ já₁n₃. Jaun₂ 'é₅ jniá₂ já₁g₁ tē₃ŋiá₅, jui₁lia'₂ ma₂juá'₃
jniá₂ le₂ŋiá₅ ma₂juí₂g₂ 'nia'₂, ca₂le₃jín₃ dsa₂ i₂qui₂jmo₅-dsáu₅ a₂nē₅ o₁líg'₂
jmig₄ tsá₃ tīn'₄ ja₁gon₂ Diú₄.²² La₁ le₂la₂ bá₄ chan₂ dsa₂ i₂jio₅ Jme₂dsí₂:
A₂'nioi₃ riin'₅₄; chain₂ o₂'ŋi₃ dsi₅; tei₄ le₁'ág₄ dsi₅ né₃, ton'₂ juin'₂ dsi₅
lín₅; 'ŋio₂ dsi₅ quiaín₅₄ riin'₅₄; jmo₂₃ a₂dse₃ dsi₅ ja₁con₂ riin'₅₄ né₃; tí₅
já₁g₁ quió'₅ nē₁'e₂ já₁g₁ jmo₂₃ quiaín₅₄ riin'₅₄.²³ 'Ua₁ dsi₅ lín₅ ja₁con₂
riin'₅₄; ŋi₅ 'a₂ lia'₂ jme₃'uáin₂ dsi₅ 'ŋiog₅ 'e₂ jme₁ja₂ dsi₅ jmo₃. 'I₁caun₂
'éi'₃ tsá₃ cha₂ jua'₅₄ a₂lé₂ le₃'liog'₃ quió'₅ dsa₂ i₂chan₂ le₂nē₅.²⁴ Ia₁ dsa₂
i₂ma₂lín₅ quián₅ Cristo, nē₂jag₄ bá₄ a₂ma₂ca₂i₃lé₂ ne₄ cróg₄ ca₂le₃jé₃ lia'₂
lē₅ jme₁lín₄ chain₂ mi₂güí₃g₃, co₂dsia₅ quian'₅₄ a₂jme₁'ín₅ dsi₅,

^p14 Levítico 19:18.

^q20 griego: farmakeía.

^r21 A₂lín₅₄ chog₅₄ si₂ tsá₃ le₁ton₅ já₁g₁ nē₅.

a₂jme₁qui₂dsi₂jio₅ dsí₅ jmo₃ né₃. ²⁵ Le₂nē₅ chi₂jua'₂ chong₂ jnio₄ tē₂le₃ quian'₅₄ Jme₂dsí₂, já₃ bá₄ jui₁i₁nio₁ jnio₄ lia'₂ jio₅ Jme₂dsí₂. ²⁶ Tsá₃ ca₂tág₂ jnio₄ jmó₁ táu'₅, on₃ guē'₂ dsiá₁ mi'₅₄ le₂jau₂ le₂jau₂, on₃ guē'₂ jmó₁ uig₅ dsi₅ quian'₅₄ rin'₅₄.

Jme₁'on₁ 'nia'₂ ríng'₂ le₂jang'₂ le₂jang'₂

6 ¹ Rin'₅₄ jnio₄, nē₁'ein₂ 'nia'₂ ca₂tán'₂ dso₄, 'nia'₂ guē'₂ con'₂ i₂ma₂jio₅ Jme₂dsí₂, ca₂tín'₂ 'nia'₂ jme₁'oin'₁, ia₁jaun₂ roin'₂ táng₃, jmó'₂ 'nia'₂ 'ua₁ 'au'₂ ja₁coin₂. La₁ 'í₁ jmo₄, ia₁ con'₂ tsá₃ nō₅ nē₁le₂jio₅ 'ñiag'₂ ca₂táng'₂ já₃. ² Jme₁'on₁ 'nia'₂ ríng'₂ le₂jang'₂ le₂jang'₂, chi₂jua'₂ 'e₂ caun₂ o₂me'₅₄ dsi₅ guei₂ quian₅ ríng'₂, ia₁ le₂nē₅ bá₄ le₃ten'₅₄ 'nia'₂ 'éi'₃ a₂ca₂quio₂ Cristo.^s ³ Ia₁ nē₁jua'₂ chan₂ 'ein₂ lín₂ tiin₂ jmo₂₃, nē₁jua'₂ tsá₃ 'e₂ ta₁ téin₄ guē'₂ né₃, jme₂gain₂₃ 'ñiog₅. ⁴ Le₂jan₂ le₂jan₂ bá₄ dsa₂ ca₂tín₂ con₂ 'í₁ 'a₂ lia'₂ jñia'₅₄ ma₂lě₅ chain₂ guoin₅₄. Nē₁jua'₂ ca₂rě₃lí'₄ rě₂ ma₂chain₂, tióin₂ dse₃ guoin₅₄ bá₄, on₃jua'₅₄ jñia'₅₄ 'nio₃ chein'₃ dse₃ o₄quíó'₄ i₂sián'₂. ⁵ Ia₁ i₂jma₃quén₅ cán₂ guei₂ o₂me'₅₄ dsi₅ guion₅₄ bá₄ dsa₂ le₂jain₂ le₂jain₂.

⁶ Jui₁lia'₂ dsa₂ i₂rě₂tin₂ já₃ quió'₅ Diú₄, ca₂tín₂ jme₃'oin₅₄ tē₅ quiáin₅ quian'₅₄ ca₂le₃jě₃ ne₅₄ a₂dse₃ a₂cha₂ quió'₅. ⁷ Tsá₃ lě₁jme₂gán₁ 'nia'₂ 'au'₂ guiong'₅₄: ia₁ 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ lé₂ lě₁co₃jmá'₂ Diú₄, ia₁ chi₂jua'₂ 'e₂ caun₂ a₂jne₅ dsa₂, a₂jaun₂ bá₄ ráu₃ quió'₅. ⁸ Jui₁lia'₂ jan₂ dsa₂ i₂jne₅ a₂'ín₅ dsi₅ ni₁ñi₁ 'ñiog₅, jui₅ ni₁ñi₁₂ jaun₂ bá₄ ro'₂ 'mú₃; la₁ dsa₂ i₂jne₅ tē₂le₃ quió'₅ Jme₂dsí₂, jui₅ Jme₂dsí₂ bá₄ ráu₃ quió'₅ já₃ a₂le₃chain₂ co₂tan₅₄. ⁹ Le₂nē₅ bá₄, tsá₃ lě₁o₁'ú'₄ dsi₅ jnio₄ a₂jmó₁ a₂dse₃; ia₁ nē₁jua'₂ tsá₃ ca₂'ág₂ caun₂-tin₃ dsi₅ jnio₄, já₅ bá₄ jmig₄ tē₅₄ a₂ráu₃ quián₂. ¹⁰ Jaun₂ lě₃, lia'₂ co₂ráun₂ lé₂ le₃jmó₁, o₁jmó₁ jnio₄ a₂dse₃ ja₁con₂ ca₂le₃jín₃, la₁ ja₂lín₃ gué'₄ le₃ja₁con₂ rin'₅₄ jnio₄ i₂'én₂.

'É₂ gué'₄ já₃g₁ tē₃jñiá₅, jē₁'ág'₅ já₃g₁

¹¹ Jag₄ 'nia'₂ quian'₅₄ letras ca₁ca'₅₄ jmo₂₃ quian'₅₄ gu₃ 'ñió₃,^t si₂ a₂tsíng₂ ne'₅₄ 'nia'₂. ¹² Dsa₂ i₂jñia'₅₄ 'nio₃ le₃jñiai₂ tióin₂ dse₃, chi₂quiáin₂ jmig₄ 'nia'₂ a₂tí'₁ 'nia'₂ lo'₅₄; jmo₂₃ le₂jaun₂ ia₁jaun₂ tsá₃ 'ein₂ co₃'ein₃ 'uig₅₄ ne₄ já₃g₁ quió'₅ cróg₄ quió'₅ Cristo. ¹³ Ca₂lia'₂ jñia'₅₄ guion₅₄ dsa₂ i₂ti₅ lo₄ 'éi₂, tsá₃ a₂jaun₂ jme₂ti₃ a₂juá'₂ ca₂le₃jě₃ 'Éi'₃ Juá'₅ jaun₂. La₁ 'nio₃ né₃ a₂tí'₁ 'nia'₂ quiáng'₂, ia₁jaun₂ le₃jmo₃ táin'₅ ja₁con₂ ni₁ñi₁ 'nia'₂. ¹⁴ La₁ jniá₂ né₃, o₁líg'₂ tsá₃ 'nio₃ jmo₅₄ táng'₅, jñia'₅₄ lia'₂ le₃quíó'₅ 'mú₃ a₂ca₂i₃ñí₂ Te₁gui'₅₄ Jesucristo quián₂ jnio₄ ne₄ cróg₄ bá₄. Ia₁ 'uig₅₄ a₂ca₂jon₃ Cristo ne₄ cróg₄, ma₂ca₂ñí₂ bá₄ mi₂güí₃ ja₁con₂ jniá₂; já₃ guē'₂ le₂jaun₂ co₂'nió'₄ ma₂jon₅ bá₄ jniá₂ tē₂le₃ ne₄ mi₂güí₃. ¹⁵ Jaun₂ né₃, 'i₁caun₂ tsá₃ 'e₂ quen₅ a₂rě₂uing₄ o₃ a₂tsá₃ 'e₂ rě₂uing₄ lo₄ dsa₂; la₁ a₂léi₂

^s2 'Nio'₂ ja₁ton₅ Juan 13:34.

^t11 'Nio'₂ ja₁ton₅ 1 Corintios 16:21; Colosenses 4:18; 2 Tesalonicenses 3:17; Filemón 19.

jniog₄ dsa₂ i₂ma₂ca₂rë₃'mag'₂ të₂dsí₅, a₂në₅ bá₄ dsón'₂ a₂quen₅. ¹⁶ Të₂le₃
ja₁con₂ ca₂le₃jín₃ dsa₂ i₂i₂nio₄ lia'₂ con'₂ lë₅ jág₁ në₅, jui₁le₁'ág₄ bá₄ tei₄
'au'₂ 'nia'₂, jui₁dsia₅₄ bá₄ Diú₄ ηéi₂ dsí₅ ja₁con'₂ 'nia'₂ i₂lín₅'g' të₃dsón'₂
dsa₂ juig₂ quiáin₅. ¹⁷ Në₃ né₃, të₂le₃ ne₄ jui₅ ja₁dsau₅₄ në₅, 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂
jui₁cuë₅₄ o₂me'₅₄ dsi₃, ia₁ ma₂quian₄ bá₄ jniá₂ 'ηi₃ó₃ léi₄ tio'₅₄ ni₁ηi₃
a₂jáng'₅ jág₁ dsau₅ a₂lín₅'g' të₃dsón'₂ jan₂ dsa₂ quián₅ Jesús.

¹⁸ Jui₁jme₂gu'₅₄ bá₄ Te₁gui'₅₄ Jesucristo quián₂ jniog₄ jme₂dsí₂ quián'₂
'nia'₂, rin'₅₄ jniog₄. A₂méi₃.

Co₂në₅.